

Товариство з обмеженою відповідальністю «Всеосвіта»

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора ТОВ «Всеосвіта»

№ 28 від 27 серпня 2026 р.

Іван ЛИТВИНЕНКО

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних
працівників закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної та
професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти**

**«ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОГО СЕРЕДОВИЩА
В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

м. Київ – 2026

Розробник(и): ТОВ «Всеосвіта» та Альона Кондратьєва, кандидат наук, викладач, вчитель-методист, всеукраїнський експерт із сертифікації вчителів та педагогічних працівників, регіональний супервізор, тренер тренерів, фахівець із навчання дорослих, моніторингу якості освіти та розбудови безпечного психолого-педагогічного супроводу учасників освітнього процесу.

Напрямок підвищення кваліфікації: розвиток методичної та комунікативної компетентностей педагогів, організація сучасного освітнього процесу відповідно до оновленого законодавства та впровадження практичних ігрових та імерсивних методик викладання іноземної мови.

Розроблено на основі типової програми: програму розроблено відповідно до вимог законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про застосування англійської мови в Україні», Державного стандарту дошкільної освіти (Базового компонента дошкільної освіти) та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 (зі змінами).

Термін дії програми: постійно

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми: Трансформаційні процеси в національній системі освіти та інтеграція України в європейський освітній простір зумовлюють необхідність модернізації мовної підготовки на всіх рівнях навчання. Законодавче закріплення статусу англійської мови як однієї з мов міжнародного спілкування (Закон України «Про застосування англійської мови в Україні» № 3760-IX), а також вимоги оновлених державних освітніх стандартів визначають пріоритетом створення неперервного, розвивального іншомовного середовища.

Сучасна освітня парадигма передбачає перехід від формалізованого викладання іноземної мови до її безшовної інтеграції в щоденну діяльність здобувачів освіти через діяльнісний, комунікативний та імерсивний підходи. Водночас у практичній діяльності педагогічні працівники нерідко стикаються з викликами іншомовної тривожності, браком методичного інструментарію та необхідністю подолання психологічних бар'єрів за відсутності базової філологічної спеціалізації.

Запропонована програма спрямована на подолання цих розривів шляхом надання системного науково-методичного супроводу та практикоорієнтованих алгоритмів. Зміст програми базується на принципах природовідповідності, нейродидактики та психологічного комфорту, що дозволяє організувати ефективне мовне середовище без надмірного когнітивного навантаження.

Програма виступає практичним навігатором для педагогів і керівників закладів освіти, забезпечуючи перехід від нормативних вимог до дієвих педагогічних практик.

Цільова група: працівники закладів дошкільної освіти, закладів загальної середньої освіти, позашкільної освіти, фахової передвищої освіти, керівники закладів освіти, практичні психологи, консультанти Центрів професійного розвитку педагогічних працівників (ЦПРПП), студенти профільних ЗВО та батьки.

Обсяг (тривалість): 30 академічних годин / 1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми: реалізація програми ґрунтується на діяльнісному, комунікативному та компетентнісному підходах і характеризується вираженою практикоорієнтованою спрямованістю; змістове наповнення та методичний інструментарій адаптовані для оптимізації освітнього процесу без створення надмірного когнітивного й граматичного навантаження на здобувачів освіти.

Вид підвищення кваліфікації: курс (навчання за програмою підвищення кваліфікації).

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: системне вдосконалення та поглиблення професійно-психологічної компетентності педагогічних і науково-педагогічних працівників; концептуалізація теоретико-методологічних засад і практичного інструментарію педагогічної фасилітації як засобу супроводу інтерактивної взаємодії в освітньому процесі; опанування інтегративних соціально-психологічних технологій (коучингу, менторингу, медіації), а також розвиток

здатності до моделювання психологічно безпечного, адаптивного та розвивального освітнього середовища.

Завдання підвищення кваліфікації:

1. Опрацювати нормативно-правові засади та вимоги державних освітніх стандартів щодо організації іншомовного середовища в системі дошкільної освіти (зокрема Закону України № 3760-IX та Базового компонента дошкільної освіти).
2. Сприяти подоланню мовної тривожності педагогів і сформувати базовий репертуар функціонально-мовленнєвих кліше (*Classroom English*) для здійснення безперервного комунікативного менеджменту.
3. Опанувати інтерактивні технології раннього мовленнєвого розвитку (метод повного фізичного реагування *TPR*, наративні підходи / *Storytelling*, ритміко-рухові та ігрові практики).
4. Розвинути навички безшовної інтеграції іншомовних елементів у щоденні рутини, режимні процеси й наскрізні види діяльності із застосуванням валідованого аудіовізуального та мультимедійного контенту.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

За професійним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОН № 1225 від 29.08.2024) професійні: А1. Мовно-комунікативна компетентність, А2. Предметно-методична компетентність, А3. Інформаційно-цифрова компетентність, Б1. Психологічна компетентність, Б3. Компетентність педагогічного партнерства, Г2. Організаційна компетентність, Д1. Здатність до навчання впродовж життя;

За професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти» (наказ Мінекономіки № 620-21 від 19.10.2021) професійні: А4. Предметно-методична, А2. Організаційна, Б2. Проектувальна, В1. Психоемоційна, В2. Педагогічне партнерство, Г1. Здатність до навчання впродовж життя, Г2. Інформаційно-комунікаційна;

За професійним стандартом «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» (наказ Мінекономіки № 620-21 від 28.09.2021): професійні: Г3. Нормативно-правова, Б2. Організаційно-методична, А2. Проектувальна, Б3. Комунікативна, В1. Здатність до навчання впродовж життя, В2. Інформаційно-комунікаційна;

За професійним стандартом «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (наказ Мінекономіки № 967 від 17.09.2021): професійні: А1. Нормативно-правова компетентність, Б1. Компетентність забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, В3. Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства, Г3. Проектувальна компетентність, Д1. Інноваційна компетентність; Д2. Здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

1. Знатимуть: вимоги нормативних актів щодо англійської мови в ЗДО; вікові психофізіологічні особливості сприйняття мови дітьми 5–6 років; правила безпечного використання цифрових ресурсів.

2. Вмітимуть: організовувати короткі англomовні ігрові паузи, ранкові кола та рухливі хвилини без перекладу й примусу; використовувати метод TPR та наочність; взаємодіяти з батьками для підтримки мовного інтересу дитини.
3. Володітимуть навичками: використання мінімального мовного набору вихователя (базові команди, вітання, заохочення); моделювання розвивального англomовного середовища в групі.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: критерієм успішності є правильне виконання не менше ніж 60% тестових завдань.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка, виданий ТОВ «Всеосвіта» згідно з Постановою КМУ № 800 та верифікований на Державній інформаційно-комунікаційній системі підтримки організації, забезпечення та реалізації професійного розвитку педагогічних та/або науково-педагогічних працівників «Вектор».

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено поєднання роз'яснення нормативних вимог нового законодавства з практичним опануванням ігрових та імерсивних методик раннього англomовного розвитку дітей старшого дошкільного віку. Особливістю навчання є орієнтація на педагогів без фахової мовної освіти, надання готових практичних матеріалів (Classroom English, TPR-ігри, пісні, сценарії рухів) для безпосередньої інтеграції в режимні моменти групи та закладів дошкільної освіти.

Зміст програми складається з 3 модулів та 9 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання слухачі складають підсумковий тест із 15 питань. Максимальна кількість балів — 100 балів. Прохідний бал — 60 балів.

Обсяг Програми складає: 30 навчальних годин (8 год — лекційні, 18 год — практична робота, 2 год — самостійна робота, 2 год — підсумковий тест).

Назва навчальних модулів і тем	Лекції (год)	Практичні заняття (год)	Самостійна робота (год)	Контрольні заходи (год)	Усього (год)
МОДУЛЬ 1. Нормативне поле та психологічний комфорт педагога					
Тема 1.1. Новий закон та БКДО: що вимагається від ЗДО та вихователя	1	1	-	-	2
Тема 1.2. Подолання мовного бар'єра: як навчати, якщо сам вчишся	1	1	-	-	2
Разом за модулем 1	2	2	-	-	4
МОДУЛЬ 2. Базовий мовний кейс вихователя (English for Routine)					
Тема 2.1. Ранкові привітання, коло та щоденні ритуали	1	2	-	-	3

Назва навчальних модулів і тем	Лекції (год)	Практичні заняття (год)	Самостійна робота (год)	Контрольні заходи (год)	Усього (год)
Тема 2.2. Classroom English: прості інструкції, команди та похвала	1	2	-	-	3
Тема 2.3. Фізкультхвилинки, рух та метод TPR у групі	1	2	1	-	4
Тема 2.4. Режимні моменти: миття рук, обід, підготовка до сну	1	1	1	-	3
Разом за модулем 2	4	7	2	-	13
МОДУЛЬ 3. Ігровий інструментарій та інтерактивні ресурси					
Тема 3.1. Сенсорні та дидактичні ігри з мінімумом реквізиту	1	3	-	-	4
Тема 3.2. Storytelling, казки та робота з піснями/аудіо	1	3	-	-	4
Тема 3.3. Цифрові ресурси, візуальні картки та взаємодія з батьками	0	3	-	-	3
Разом за модулем 3	2	9	0	0	11
Підсумкові заходи (Підсумковий контроль: тест)	-	-	-	2	2
УСЬОГО	8	18	2	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Нормативне поле та психологічний комфорт педагога

Тема 1.1. Новий закон та БКДО: що вимагається від ЗДО та вихователя.

Норми Закону № 3760-IX. Освітній напрям «Мовлення дитини / Іноземна мова» в БКДО. Розподіл обов'язків: роль керівника, вихователя-методиста та вихователя. Принципи ненав'язливої імерсії (занурення).

Тема 1.2. Подолання мовного бар'єра: як навчати, якщо сам вчишся.

Психологічні аспекти страху помилки. Позиція «партнера з гри». Використання аудіосупроводу з правильною вимовою для полегшення роботи педагога.

МОДУЛЬ 2. Базовий мовний кейс вихователя (English for Routine)

Тема 2.1. Ранкові привітання, коло та щоденні ритуали. Вітання, календар погоди («What's the weather like?»), відзначення настрою англійською без перекладу за допомогою візуальних карток.

Тема 2.2. Classroom English: прості інструкції, команди та похвала. Базові фрази-орієнтири («Stand up», «Sit down», «Look at me», «Well done!», «High five!»). Закріплення за допомогою інтонацій та жестів.

Тема 2.3. Фізкультхвилинки, рух та метод TPR у групі. Метод повного фізичного реагування: діти слухають і повторюють рухи («Jump», «Clap», «Freeze»). Пісні-руханки (Action Songs).

Тема 2.4. Режимні моменти: миття рук, обід, підготовка до сну. Інтеграція коротких римівок під час щоденних побутових дій («Wash your hands», «Yummy!», «Time to sleep»).

МОДУЛЬ 3. Ігровий інструментарій та інтерактивні ресурси

Тема 3.1. Сенсорні та дидактичні ігри з мінімумом реквізиту. Ігри типу «Magic Box», «What's missing?», «Color hunt». Використання пальчикових театрів та іграшок-маскотів (помічників вихователя).

Тема 3.2. Storytelling, казки та робота з піснями/аудіо. Читання книжок-картинок (Picture Books). Робота з короткими заримованими історіями.

Тема 3.3. Цифрові ресурси, візуальні картки та взаємодія з батьками. Безпечні освітні платформи, сайти з готовими картками (Flashcards). Домашні ігрові чеклісти для батьків для спільної підтримки дитини.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань:

1. Складання сценарію 5-хвилинного «Ранкового англійського кола» з використанням карток погоди.
2. Розробка словникової шпаргалки «Classroom English: топ-15 фраз вихователя» з жестовим супроводом.
3. Моделювання рухливої паузи на основі методу TPR за темою «Тварини/Дії».
4. Розробка дидактичної гри з використанням іграшки-маскота («Говоримо тільки через ведмедика Тедді»).
5. Підбір 3-х безпечних аудіотреків для супроводу режимних моментів (гігієна, прибирання іграшок).
6. Створення пам'ятки для батьків: «Як підтримати англійську дитини вдома без примусу».

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Методичні засади проекту МОН та УІРО щодо вивчення мов у ранньому віці.
2. Переваги та типові помилки впровадження білінгвальних елементів у ЗДО.
3. Використання мобільних застосунків та онлайн-ресурсів для самоперевірки вимови вихователя.

3.3. Орієнтовний перелік тестових питань:

1. Який закон закріплює статус англійської мови як мови міжнародного спілкування в Україні?
2. Для дітей якого дошкільного віку законодавство передбачає обов'язкове забезпечення англійської мови в ЗДО?
3. У чому полягає суть методу TPR (Total Physical Response)?
4. Чому на ранньому етапі не рекомендується проводити граматичний аналіз слів з дошкільнятами?
5. Яка головна роль іграшки-маскота на англійськомовному занятті в ЗДО?

6. Яка тривалість ігрової англомовної активності є оптимальною для дітей 5–6 років?
7. Що означає термін «Classroom English»?
8. Який найкращий спосіб введення нового слова дітям без прямого перекладу на українську мову?
9. Як вихователю організувати «календар погоди» англійською мовою?
10. Як реагувати вихователю, якщо дитина робить фонетичну помилку під час гри?
11. Який інваріантний/варіативний компонент БКДО регламентує іншомовну освіту?
12. Які рухливі активності є найбільш дієвими для зняття втоми під час занять?
13. Що є показником успішності раннього вивчення мови в ЗДО?
14. Як правильно інтегрувати англійські фрази під час миття рук або обіду?
15. Хто несе відповідальність за створення умов для вивчення мови в закладі згідно з нормативною базою?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Нормативно-правові документи:

1. Закон України «Про застосування англійської мови в Україні» від 04.06.2024 № 3760-IX — <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-20>
2. Закон України «Про дошкільну освіту» від 06.06.2024 № 3788-IX — <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20>
3. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (зі змінами) — <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
4. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти), нова редакція. Наказ МОН України від 12.01.2021 № 33 — <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti-derzhavnogo-standartu-doshkilnoyi-osviti-nova-redakciya>
5. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 21.08.2019 № 800 (зі змінами) — <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF>
6. Професійний стандарт «Вихователю закладу дошкільної освіти» (наказ Мінекономіки від 19.10.2021 № 620-21) — <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/doshkilna/2021/10/22/Standart.vykhovat%20Budynok.pdf>
7. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» (наказ Мінекономіки від 28.09.2021 № 620-21) — <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/doshkilna/2021/10/01/standart.kerivnyk.pdf>

Основна та методична література:

1. Методичні рекомендації щодо організації англомовного середовища в ЗДО / за ред. УІРО. Київ, 2024. 88 с.
2. Вчимося граючи: методика навчання англійської мови дітей дошкільного віку / авт.-упоряд. О. В. Коваленко. Харків: Основа, 2023. 112 с.
3. Шкваріна Т. М. Англійська мова для дітей дошкільного віку: програма, методичні рекомендації. Київ: Шкільний світ, 2022. 120 с.

4. Total Physical Response у дошкіллі: збірник ігор та рухівок. Дніпро: Інновація, 2024. 96 с.
5. Національна освітня платформа «Всеосвіта»: офіційний вебсайт. URL: <https://vseosvita.ua>